

الف) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

۰/۲۵ ۱- کدام گزینه، از جمله موضوعاتی است که در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی بسیار مورد توجه نویسندگان دوره بیداری قرار گرفته است :

الف) دشمنی با استعمار و استبداد ب) حقوق مدنی زنان پ) آزادی طلبی ت) تجددخواهی

۰/۲۵ ۲- اولین کسی که در ایران به نوشتن «نمایش نامه فارسی» پرداخت، که بود :

الف) میرزا آقا تبریزی ب) قائم مقام فراهانی

پ) میرزا حبیب اصفهانی ت) ناظم الاسلام کرمانی

۰/۵ ۳- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید :

الف) از بارزترین شاخصه‌های زبان شعر دوره بیداری است .

ب) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های بود .

۰/۲۵ ۴- هر یک از موارد ستون «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از شخصیت‌های ستون «ب» است ؟ (توجه : در ستون «ب» دو مورد اضافی است)

ستون «الف»	ستون «ب»
الف) مجله دانشکده	۱- علامه دهخدا
ب) شمس الدین و قمر	۲- ایرج میرزا
پ) قطعه «قلب مادر»	۳- ملک الشعرا بهار
	۴- محمد باقر میرزا خسروی
	۵- میرزا حسن خان بدیع

۰/۵ ۵- درست و نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید :

الف) هدف تشکیل انجمن ادبی خاقان، رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی بود .

ب) یکی از ضعف‌های تکنیکی در داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی اول شخص در بعضی داستان است .

۰/۲۵ ۶- یکی از ویژگی‌های نثر قائم مقام فراهانی را بنویسید ؟

۰/۵ ۷- دلیل عمده بی‌رغبتی محققان به تحقیقات ادبی و تاریخی در دوران مشروطه چه بود ؟

۰/۵ ۸- هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام شاعر یا نویسنده عصر مشروطه است :

الف) شاعر وطنی و از موسیقی‌دانان بزرگ عهد مشروطه است .

ب) وی سر دبیری روزنامه «مجلس» را بر عهده داشت .

۰/۵ ۹- علت بی‌توجهی شاعران عصر بیداری به زبان و بی‌دقتی در کاربرد جمله‌ها را بنویسید ؟ (دو مورد)

۰/۵ ۱۰- یکی از ویژگی‌های زبانی «نثر» دوره بیداری را بنویسید ؟

(ب) موسیقی شعر

- ۱۱- واژه « دل انگیز » را یک بار با حذف همزه و یک بار بدون حذف همزه ، تقطیع هجایی (نشانه‌های هجایی) کنید؟
- ۱۲- تقطیع نمونه‌های زیر ، به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده است ، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد ؟ نوع آن را بنویسید .
- الف) آمد و شد (- - U) (ب) آهویی ز رنگ (U - U - U) (پ) سوی آب (U - - U)
- ۱۳- از میان دو بیت زیر کدام بیت وزنی همسان دارد :
- الف) درد عشقی کشیده‌ام که مپرس زهر هجری چشیده‌ام که مپرس
- ب) همّت طلب از باطن پیران سحر خیز زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند
- ۱۴- در مصرع « ماه فرو ماند از جمال محمد » شاعر از کدام اختیار زبانی بهره برده است ؟
- ۱۵- نشانه‌های هجایی بیت زیر را به دو صورت برش بزنید ؛ پس از تعیین پایه‌های آوایی ، وزن را بنویسید ؟
- کشتی شکستگانیم ، ای باد شُرطه برخیز باشد که باز بینیم دیدار آشنا را
- ۱۶- کدام مصراع‌ها با هم ، وزنی یکسان دارند ؟
- الف) دانست که دل اسیر دارد (ب) بیا تا قدر یکدیگر بدانیم
- ب) وه وه که شمایلت چه نیکوست (ت) بر این گردون گردان نیست غافل
- ۱۷- وزن عروضی کدام گزینه با بیت « نه سبو پیدا در این حالت ، نه آب / خوش ببین و و الله اعلم بالصواب » یکسان است ؟
- الف) پس سوی کاری فرستاد آن دگر تا از این دیگر شود او با خبر
- ب) در دام فتاده آهویی چند محکم شده دست و پای در بند
- ۱۸- نشانه‌های هجایی واژه « بیاموز » را بنویسید ؟

(پ) زیبایی‌شناسی

۱۹- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید :

شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن ها هر که لاف عشق زد ، نامی هم از فرهاد برد

الف) در این بیت ، بین چه واژه‌هایی ، آرایه مراعات نظیر به کار رفته است ؟

ب) تلمیح به کار رفته در این بیت را مشخص کنید و درباره آن مختصر توضیح دهید ؟

۲۰- توضیحات ستون اول به کدام آرایه ستون دوم مربوط است ؟ وصل کنید .

ستون اول	ستون دوم
الف) آوردن آیه ، حدیث ، مصراع ، بیت ، یا سخن دیگری را در شعر یا کلام	۱- مراعات نظیر
ب) سخنور در کلام خویش ، به داستان ، آیه ، حدیث و مثل اشاره می کند.	۲- تضمین
پ) آوردن واژه هایی در سخن که با هم ارتباط معنایی دارند .	۳- تلمیح

۲۱- هریک از ابیات زیر به کدام آرایه در داخل کمانک اشاره دارد ؟

الف) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه « جنات تجری تحتها النهار » داشت (تضمین - تلمیح)

ب) گفت آن یار کز او گشت سرِ دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد (تناقض - تلمیح)

پ) من مسلمانم / قبله ام یک گل سرخ / جانمازم چشمه ، مهرم نور / دشت سجاده من (تلمیح - مراعات نظیر)

۰/۵ ۲۲- درست و نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید :

الف) « متناقض نما » آوردن و جمع دو واژه یا دو معنی متضاد در سخن است .
ب) لف در لغت به معنی « پیچیدن » و نشر به معنی « گستردن » است .

۰/۵ ۲۳- در بیت زیر ، قسمت‌هایی که نشان‌دهنده آرایه « تناقض » است ، مشخص کنید :

گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد دست غریق یعنی فریاد بی‌صداییم

۱ ۲۴- در بیت زیر آرایه « لف و نشر » را بیابید و نوع آن را بنویسید :

منم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش من آنس به سرو و گل و بادام گرفتم

۱ ۲۵- هر یک از قسمت‌های مشخص شده کدام آرایه را به یاد می‌آورد ؟

الف) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش هیچ دانا زین معمّا در جهان آگاه نیست
ب) گر ندیدی قبض و بسط عشق را گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین
پ) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که : « ما عبدناک حقّ عبادتک » .

۰/۵ ۲۶- در مورد تلمیح بکار رفته در بیت زیر توضیح مختصری بنویسید :

یار رب این آتش که بر جان من است سرد کن زان سان که کردی بر خلیل

ت) نقد و تحلیل نظم و نثر

۱ ۲۷- شعر زیر را در سطح فکری و ادبی بررسی کنید ؟ (هر کدام یک مورد)

از مُلک ادب حکم‌گزاران همه رفتند شو بار سفر بند که یاران همه رفتند
آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند
یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران تنها به قفس ماند ، هزاران همه رفتند
خون بار بهار از مزه در فرقت احباب کز پیش تو چون ابر بهاران همه رفتند

الف) سطح فکری ب) سطح ادبی :

۲۸- متن زیر از کتاب « چرند و پرند » علامه دهخدا از نویسندگان معروف دوره بیداری است . پس از خواندن متن ، به پرسش‌ها پاسخ دهید :

« باری ، چه دردسر بدهم ؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت . حالا که می‌بینید آن روی کار بالاست ، دست و پایش را گم کرده ، تمام آن حرف‌ها یادش رفته ، تا یک فراش قرمز پوش می‌بیند ، دلش می‌تپد . تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد ، رنگش می‌پرد . هی می‌گوید : امان از همنشین بد . »

۱ الف) متن را از نظر ویژگی‌های زبانی بررسی کنید ؟

۰/۵ ب) نویسندگانی که در داستان‌های خود از نوع نثر دهخدا تأثیر گرفتند ، چه کسانی بودند ؟

۰/۷۵ ۲۹- بیت زیر از فرخی یزدی را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید :

آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی

۰/۷۵ ۳۰- شعر زیر را از نظر آرایه‌های بدیع معنوی بررسی کنید :

غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم
گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم

۲۰ جمع

- ۱- (ب) حقوق مدنی زنان
۲- (الف) میرزا آقابرزی
۳- (الف) سادگی و روانی (ب) تاریخی
۴- (الف) ۳
۵- (ب) ۵
۵- (الف) درست (ب) نادرست
- ۶- فرد مؤثر در ادبیات، با تغییر سبک نگارش و از بین بردن تکلف در نثر آوردن اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب المثل‌های لطیف به سبک گلستان - گاهی آوردن عبارات موزون و مسجع - احیا کننده نثر فارسی
- ۷- اشتغال اهل قلم به روزنامه نویسی و موضوعات دیگر
- ۸- (الف) عارف قزوینی (ب) ادیب الممالک فراهانی
- ۹- اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشتند - برخی از شعرا به ادبیات کهن تسلط نداشتند. - شاعران برای آگاه ساختن مردم و انتشار آثار در روزنامه به ناچار به شتاب شعر می‌سروند.
- ۱۰- ساده و قابل فهم بود - جمله‌ها با طبیعت زبان هم آهنگ بود - واژه‌ها و ترکیبات ناآشنای عربی کمتر شد - لغات انگلیسی، ترکی و ... وارد زبان فارسی شد - عبارتهای وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کمتر شد.

- ۱۱- دل انگیز: دل آن گیز (U - - -) بدون حذف همزه
د آن گیز (U - - U) با حذف همزه
- ۱۲- (الف) اختیار زبانی (وجود واو ربط هجای کوتاه به بلند)
(ب) اختیار زبانی (وجود واو هجای بلند به کوتاه)
(پ) سو: بلند به کوتاه (اختیار زبانی)
- ۱۳- (ب)
- ۱۴- حذف همزه در هجای هفتم
- ۱۵- کش تی ش کس ت گانیم ای با د ش ر ط ه بر خیز / با شد ک با ز بی نیم دی دار آ ش نا را
مفعول / فاعلاتن / مفعول / فاعلاتن = مستفعلن / فاعولن / مستفعلن / فاعولن
- ۱۶- (الف) با (پ) و (ب) با (ت)
- ۱۷- (الف)
- ۱۸- U - - U

- ۱۹- (الف) شیرین، فرهاد (ب) تلمیح به داستان دلدادگی فرهاد نسبت به شیرین سرانجام بر سر این دلداگی جان داد.
- ۲۰- (الف) ۲ (ب) ۳ (پ) ۱
- ۲۱- (الف) تضمین (ب) تلمیح (پ) مراعات نظیر
- ۲۲- (الف) نادرست (ب) درست
- ۲۳- فریاد بی صدا
- ۲۴- قد (لف ۱)، رخ (لف ۲)، چشم (لف ۳) / سرو (نشر ۱)، گل (نشر ۲)، بادام (نشر ۳)
- ۲۵- (الف) تناقض (ب) تضاد (پ) تضمین (ت) تلمیح
- ۲۶- تلمیح به داستان در آتش انداختن حضرت ابراهیم توسط نمرود و سرد شدن آتش به فرمان خدا

- ۲۷- سطح فکری: عشق به وطن و بیان ظلم و بی‌عدالتی استبدادگران در شعر شاعران / دعوت به آزادی خواهی و قیام مرغ و گلشن و قفس: مراعات نظیر، یک و هزار: تضاد، کنایه، قالب شعر تصنیف با درون مایه سیاسی
- ۲۸- (الف) زبان متن بسیار ساده و به دور از تعابیر پیچیده است. در واقع بیشتر به زبان محاوره و عامیانه است.
(ب) داستان‌های جمال زاده و صادق هدایت
- ۲۹- درون مایه آزادی، شاعر شأن آزادی را در حد جان فشانی برای آن بالاتر دانست.
- ۳۰- تضاد: مشکل، آسان / تلمیح: به آیه قرآن / مراعات نظیر: برق و نور